

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ

В. І. ТОРКАТЮК, д-р техн. наук, професор
НІКБІН ФАРХАД, О. С. САЛТАНОВА
О. О. МЕЛЬНИК, Л. В. КУРИЛКО
*Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова
61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12
mire2005@ukr.net*

В сучасних ринкових умовах основним завданням вітчизняних житлово-комунальних комплексів залишається збереження та посилення своїх конкурентних позицій, чого неможливо досягти без злагодженої взаємодії всіх підсистем менеджменту підприємства. Для цього на підприємстві здійснюється стратегічне управління та стратегічне планування, розробляються різноманітні програми розвитку, спрямовані на забезпечення довготривалого стійкого функціонування підприємства в зовнішньому середовищі.

Під впливом зростаючої внутрішньої і зовнішньої конкуренції інвестиції та інновації стають найважливішим елементом управління в житлово-комунальній сфері. Нові ідеї і комунальні послуги, прогресивні технології та організаційні рішення все більшою мірою визначають успіх підприємницької діяльності, забезпечують виживання і фінансову стабільність житлово-комунальних комплексів. Тому надзвичайно важливого значення набуває системне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю житлово-комунальних комплексів, орієнтоване на довготривалу перспективу та стратегічний успіх.

Сьогодні багато вчених говорять про значну роль інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства у формуванні його конкурентних переваг. Для економіки України концепція інноваційно-інвестиційної стратегії формування конкурентних переваг житлово-комунальних послуг, яка забезпечує ефективні господарські зв'язки між учасниками інвестиційного процесу і в максимально націлена «на результат», є відносно новою. В такому розрізі інноваційно-інвестиційну стратегію підприємства трактують як програмований результат інтелектуальної праці суб'єкта управління, оснований на принципах та розбитий на етапи процес його отримання; результатом інтелектуальної діяльності є інновації, які визнаються інтелектуальною власністю фізичної чи юридичної особи.

Ознакою інноваційно-інвестиційної стратегії в житлово-комунальному комплексі є комплексна організація інвестиційного процесу, що містить організацію фінансування та здійснення проекту (програми) силами менеджменту в задані строки і в межах відповідних бюджетних обмежень з метою отримання комерційної вигоди. Інноваційно-інвестиційна стратегія є тим

сплавом рішень, сукупна дія яких на інвестиційний процес приводить до значного зростання її ефективності.

Зміст інноваційно-інвестиційних процесів на основі конкурентної моделі необхідно діагностувати у двох аспектах: зовнішньому (функціонування інноваційно-інвестиційних процесів у зовнішньому середовищі, тобто економічний, соціальний, правовий, екологічний аспекти аналізу досліджуваних процесів) і внутрішньому (саморегулювання, що включає здійснення інноваційного розширеного відтворення з використанням як збереженого виробничо-технічного потенціалу, так і на базі новоствореного ефективного, що максимально втілює у собі інтелектуальний продукт і, отже, дозволяє досягти конкурентних переваг виробництва).

Розробка інноваційно-інноваційної стратегії відіграє значну роль у забезпеченні конкурентного розвитку житлово-комунального комплексу. Ця роль полягає в наступному:

1. Розроблена стратегія забезпечує механізм реалізації довгострокових загальних і інвестиційних цілей майбутнього економічного і соціального розвитку житлово-комунального комплексу в цілому і окремих його структурних одиниць.
2. Вона дозволяє реально оцінити інвестиційні можливості житлово-комунального комплексу, забезпечити максимальне використання його внутрішнього інвестиційного потенціалу і можливість активного маневрування інвестиційними ресурсами.
3. Забезпечує можливість швидкої реалізації нових перспективних інвестиційних можливостей, що виникають у процесі динамічних змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища.
4. Спрямована на виявлення стратегічного спектра можливостей інноваційного розвитку житлово-комунального комплексу, використання яких дасть змогу забезпечити стабільне конкурентне становище на ринку.
5. Розробка стратегії враховує заздалегідь можливі варіації розвитку неконтрольованих житлово-комунальним комплексом факторів зовнішнього середовища і дозволяє звести до мінімуму їхні негативні наслідки для діяльності структурних елементів житлово-комунального комплексу.
6. Відбиває порівняльні переваги житлово-комунального комплексу в інвестиційній та інноваційній діяльності в зіставленні з його конкурентами.
7. Наявність інноваційно-інвестиційної стратегії забезпечує чіткий взаємозв'язок стратегічного, поточного й оперативного управління інноваційною та інвестиційною діяльністю житлово-комунального комплексу.
8. В системі інвестиційної стратегії формується значення основних критеріальних оцінок вибору реальних інвестиційних проектів і фінансових інструментів інвестування.
9. Розроблена інноваційно-інвестиційна стратегія є однією з базисних передумов стратегічних змін загальної організаційної структури управління й організаційної культури житлово-комунального комплексу.

Таким чином, було встановлено, що інноваційно-інвестиційна стратегія займає провідне місце та відіграє значну роль у процесі розвитку структурних елементів і житлово-комунального комплексу в цілому, який, у свою чергу, створює сприятливі умови для довготривалої, систематичної, ефективної та прибуткової діяльності вітчизняних житлово-комунальних комплексів. Так, необхідність розробки інноваційно-інвестиційної стратегії житлово-комунального комплексу визначається змінами умов зовнішнього і внутрішнього середовища. При застосуванні цієї стратегії в житлово-комунальному комплексі спостерігається така ситуація: інтелектуалізація надання комунальних послуг; організація нових видів послуг на основі нових технологій, тобто здійснення структурної перебудови, яка не може обійтись без інвестицій; максимально повне та ефективне використання ресурсів; розвиток науки управління житлово-комунальним комплексом; формування науково обґрунтованих теорій, концепцій, рекомендацій інноваційного функціонування житлово-комунального комплексу і його окремих підрозділів та елементів.

Інноваційний потенціал є основою для розробки інноваційних стратегій розвитку регіонів. Тому ефективна оцінка й реалізація інноваційного потенціалу є важливою складовою процесу формування та розвитку інноваційного середовища регіону.

Для активізації інноваційного розвитку та формування інноваційного середовища в регіонах також необхідно проаналізувати правове забезпечення, фінансування, рівень розвитку та взаємодії наукових організацій з промисловими підприємствами та органами державної влади в регіоні.

ПРОБЛЕМЫ, СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА

Н. В. БИБИК канд.экон.наук, доцент
Д. А. ЕФИМЕНКО, студент факультета ЭиП
*Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А.Н. Бекетова
61002 Украина, г. Харьков, ул. Революции, 12
dmiefimenk@rambler.ru*

Сегодня жилищно-коммунальное хозяйство (ЖКХ) Украины, несмотря на достаточно длительное и широкое обсуждение ситуации на всех уровнях, является одной из наиболее неэффективных сфер национальной экономики, которую почти не затронули процессы реформирования - и это в условиях, когда в Украине уже девятый год подряд реализуется Общегосударственная программа реформирования и развития жилищно-коммунального хозяйства.

На данный момент каждый четвертый гражданин живет в помещениях, исчерпавших свой эксплуатационный ресурс. В стране сохраняется тенденция к увеличению аварийного и ветхого жилищного фонда (на уровне 0,7%). Централизованными системами водоотведения обеспечено лишь 5,6%